

Read the full book on:
[10.1787/growth-2012-en](https://doi.org/10.1787/growth-2012-en)

Majandusreformid 2012. „Majanduskasvu nimel”

- *Majanduskasvu nimel* on OECD iga-aastane aruanne, milles tuakse esile suundumused OECD liikmesriikide struktuuripoliitikas. Selles määratakse kindlaks prioriteetsed struktuurireformid, mis aitaksid suurendada reaaltulu kõigis OECD liikmesriikides ja tähtsamates tärkava turumajandusega riikides (Brasiilia, Hiina, India, Indoneesia, Venemaa ja Lõuna-Aafrika). Analüüsis *Majanduskasvu nimel* antakse ka korrapäraselt ülevaade reformide elluviimisest kõigis asjaomastes riikides.
- Aruandes esitatakse rahvusvaheliselt võrreldavad näitajad, mis võimaldavad riikidel oma majandustulemusi ja struktuuripoliitikat paljude eri valdkondade lõikes hinnata. Iga küsimusega kaasneb ka mitu temaatilist uuringut.

Analüüsi *Majanduskasvu nimel* kaudu on OECD alates 2005. aastast kindlaks määratud reaaltulu kasvu soodustavad prioriteetsed struktuurireformid iga oma liikmesriigi jaoks ning alates 2011. aasta väljaandest ka BRIICS-riikide jaoks (Brasiilia, Hiina, India, Indoneesia, Venemaa ja Lõuna-Aafrika) ehk peamiste kolmandate riikide jaoks, kellega OECD teeb tihedat koostööd. See protsess annab riikidele vahendi, millega kaaluda poliitilisi reforme, mis mõjutavad nende elanike elatustaset pikaajalises plaanis. Analüüsi *Majanduskasvu nimel* on kasutatud G20-riikide vastastikuse hindamise protsessis alates 2009. aasta Pittsburghi tippkohtumisest.

Majanduskasvu nimel uues väljaandes hinnatakse edusamme, mida riigid on struktuurireformide vallas teinud alates kriisi algusest, ja analüüs hõlmab aastaid 2007–2011. Kriis on toonud esile uusi poliitilisi probleeme ja andnud õppetunde, ent muutnud ka paljude analüüsis *Majanduskasvu nimel* esitatud prioriteetide rakendamise vajaduse märksa ilmsemaks. Kriisi algusele järgnenud aastatel esile kerkinud peamised reformimustrid, mida kirjeldatakse kokkuvõtlikult ülevaatepeatükis (1. peatükk) ja üksikasjalikumalt iga riigi lõikes (2. peatükk), on järgmised.

- Reformitempo, mille mõõtmisel lähtutakse riikide tegutsemisest vastuseks analüüsi *Majanduskasvu nimel* eelmistes väljaannetes esitatud reformiprioriteetidele, oli üldiselt pärast kriisi kiirem kui enne kriisi.
- Reformide tempo ja iseloom on aga kriisi eri etappide lõikes märgatavalt erinenud. 2008. aasta majanduslangus aeglustas struktuurireforme OECD liikmesriikides, sest peamiseks probleemiks oli tungiv vajadus stabiliseerida kogunõudlust ja tagada töötutele sissetulekutoetus. Kui pakilisemaks muutus vajadus viia eelarve keskpikas plaanis tasakaalu, viidi reforme ellu poliitikavaldkondades, mis võiksid toetada eelarve kohandamise protsessi, näiteks pensioniskeemide, sotsiaalkindlustussüsteemide ja avaliku sektori reforme.
- Kriis ja sellele järgnenud aeglane taastumine on andnud tõuke struktuurireformide elluviimisele eelkõige neis OECD liikmesriikides, kus reforme oli kõige rohkem vaja. Väiksema sissetulekuga OECD liikmesriigid, kus reformide vajadus on üldiselt suurem, ja riigid, kus töötus kriisi ajal kõige enam kasvas, on neile soovitatud prioriteete rohkem järginud.
- Alates 2009. aastast on veel üheks reformimise ajendiks olnud riigi rahanduse tugevdamise vajadus ja kasvavast riigivõlast tulenev rahaline surve, samas kui varasematel aastatel ilmnes, et eelarvepiirangud kipuvad reforme pigem pidurdama. Just kriisi viimases etapis on kiirenenud poliitiliselt tundlikud reformid, mille eesmärk on soodustada potentsiaalset majanduskasvu ning taastada hindade konkurentsivõime ja eelarvepoliitika jätkusuutlikkus Euroopa võlakriisist mõjutatud riikides.
- BRIICS-riikides oli kriisi mõju kergem ja lühiajalisem, tuues samas esile vajaduse võtta meetmeid, mis tagaksid kaasavama majanduskasvu. Kõik analüüsiga hõlmatud tärkava turumajandusega riigid on rakendanud poliitikat, mille eesmärk on parandada oma haridussüsteemi kvaliteeti ja kaasavust, vähem on aga tegeletud teiste oluliste prioriteetidega, näiteks välismaiste otseinvesteeringute takistuste vähendamise ja õigusriigi parandamisega.
- Viimastel aastatel tehtut arvestades tuleks eelistada poliitikat, mis eelarve tasakaalustamise kõrval soodustab uute töökohtade loomist.

* Tulemuslik aktiivne tööturupoliitika, mille eesmärk on töö kaotanud töötajaid ümber õpetada ja julgustada neid tööturule naasma, võib vähendada töötuse püsivust. Seda poliitikat tuleks ellu viia eraldi eelarve tasakaalustamiseks tehtavatest jõupingutustest ning täiendada töötushüvitiste reformidega, kui nõudlus on tööturul kindlalt taastunud. Täpsemalt: järk-järgult võiks kaotada hüvitiste summade suurendamised ja/või väljamaksmise perioodi pikendused, mis olid seotud kriisiga, samas kui nende hõlmavuse mõningad hiljutised laiendused võiks muuta püsivaks.

* Majanduskasvu soodustavad maksureformid võiksid tugevdada töökohtade loomist majanduse taastumisel ja aidata samas kaasa eelarve tasakaalustamisele, kui neid rakendatakse viisil, mis suurendab maksumulusid. Selliste reformide hulka kuulub maksukulude vähendamine ning maksukoormuse nihutamine maksubaasile, mis tööhõivet ja majanduskasvu vähem pärsib (näiteks kinnisvara-, tarbimis- ja keskkonnamaksud).

* Kaubaturgude reformid on prioriteediks paljudes OECD liikmesriikides, eelkõige Euroopas, ning neil võib olla majanduskasvule üsna kiire mõju, eriti juhul, kui neid viiakse ellu teatavates kaitstud sektorites nagu jaekaubandus ja professionaalsed teenused, kus on küllaltki head võimalused luua kiiresti uusi töökohti.

* Riikides, kus majanduskasv on taas aeglustunud, on oluline tugineda poliitika elluviimisel kriisis saadud teadmiste võimaluste kohta, mis aitavad leevendada vähese aktiivsuse mõju tööturule (näiteks lühendatud tööaja skeemide kasutamine).

Kuigi kriis on muutnud struktuurireformide vajaduse ilmsemaks ja andnud tegutsemiseks tõuke, on väljendatud muret, et mõned reformid võivad lühiajalises plaanis olla kahjulikud, näiteks juhul, kui nad nõrgestavad kogunõudlust

veelgi. 4. peatükis kirjeldatakse struktuurireformide lühiajalist mõju, tuginedes OECD liikmesriikides 30 aasta vältel reformidega seoses saadud kogemustele. Samuti esitatakse mitu poliitilist õppetundi selle kohta, kuidas kujundada reformikava nii, et reformid annaksid tõuke majanduse taastumisele.

- Mure struktuurireformide võimaliku negatiivse lühiajalise mõju pärast näib olevat liialdatud. Ilmneb, et mõned struktuurireformid annavad majanduskasvule üsna kiiresti hoo sisse, kuid tavaliselt kaasnevad vaid väga vähestega neist (kui üldse) lühiajalised negatiivsed tagajärjed.
- Samas ilmneb reformide kasulikkus täiel määral alles mõne aja – tavaliselt mitme aasta – pärast.
- Reformide lühiajalise mõjuga seoses tuleb silmas pidada ka tsüklilisi tingimusi. On tõendeid selle kohta, et nn halbadel aegadel võivad teatud tööturureformid (eriti töötushüvitise süsteemi ja töökohtade kaitse reformid) muuta majandusliku olukorra ajutiselt raskemaks. Riikides, kus majandus pole veel taastunud ja kus praegune poliitika ei ole ilmselgelt väär, oleks seetõttu ehk parem rakendada niisuguseid reforme alles siis, kui tööturul võib täheldada selgeid taastumise märke.
- Tööturu ja kaubaturgude reformide hästi kavandatud pakett oleks kõige kasulik ja leevendaks teatavate üksikreformide ajutisi negatiivseid tagajärgi: näiteks kaubaturgude liberaliseerimine koos töökohtade kaitse või töötushüvitiste süsteemi reformiga võib leevendada võimalikku reaalpalga langust.
- Struktuurireformide lühiajaline mõju on tugevam, kui tõhus kommunikatsioonistrateegia ning tugev ja hästi reguleeritud pangandussektor suurendavad kindlustunnet ning ajendavad majapidamisi ja ettevõtteid tegema kulutusi sissetulekute tulevase (reformidest tuleneva) kasvu arvelt.

Enamikus OECD liikmesriikides viimastel aastakümnetel suurenenud sissetulekute vahe on rõhutanud muret, et struktuurireformid – ja seega mõned analüüsis *Majanduskasvu nimel* soovitatud prioriteedid – võivad suurendada sissetulekute ebavõrdsust. Kriisiga seoses on see probleem veelgi enam esile tõusnud, eelkõige riikides, kus elluviidavad reformid on tingitud peamiselt eelarve tasakaalustamise vajadusest. 5. peatükis uuritakse ebavõrdsuse vähendamise ja majanduskasvu edendamise vastastikust täiendavust ja tasakaalustamist.

- Paljud struktuurireformid toovad topeltkasu, sest vähendavad sissetulekute ebavõrdsust ja samal ajal suurendavad pikaajalist SKPd elaniku kohta. Näidetena võib nimetada inimkapitali kasvatamist, eelkõige sekundaarsel tasemel, tõhususe ja võimaluste võrdsuse parandamist haridussüsteemis, tööturu kahesuse vähendamist, sisserändajate lõimumise edendamist ja naiste osakaalu suurendamist tööturul. Mõlema eesmärgi saavutamisele aitab tavaliselt kaasa ka maksukulude vähendamine koos piirmaksumäärade vähendamisega.
- Seevastu teiste reformide puhul võivad majanduskasvu ja tulude jaotamise eesmärk olla omavahel vastuolus. Näiteks maksukoormuse nihutamine tööjõumaksudelt ja ettevõtte tulumaksudelt tarbimismaksudele motiveerib töötamist, säästmist ja investeerimist, kuid võib vähendada võrdsust. Selle tagajärje leevendamiseks võib kasutada rahalisi siirdeid, mis on suunatud väiksema sissetulekuga inimestele.

Sissetulekute jaotus ei tulene üksnes pikaajalistest suundumustest nagu poliitika ja institutsioonide muutused, tehnoloogilised muutused või üleilmastumine, vaid seda mõjutavad (mõnikord püsivalt) ka sellised makromajanduslikud šokid nagu hiljutine finantskriis. Tuginedes 40 OECD ja BRIICS-riigi empiirilisele analüüsile, mis hõlmab 30 aastat, käsitletakse 6. peatükis makromajanduslike šokkide mõju nii sissetulekutele kui ka tööhõivele ning poliitika ja institutsioonide rolli nende kujundamisel. Peatükis tuuakse esile võitjad ja kaotajad ning kirjeldatakse riskide jagamise ja majanduskasvuga seotud eesmärkide liigendust.

- Halbadel aegadel satuvad üldiselt kõige enam löögi alla vaeste sissetulekud ja noorte töökohad, samas kui headel aegadel paranevad need kõige enam. Viimased finantskriisid on tabanud suure sissetulekuga leibkondi ja vaeseid rängemalt kui keskklassi.
- Reformid, mis võivad soodustada riskide jagamist ning aidata kaasa majanduskasvule ja tugevdada tööhõivet, muu hulgas tööjõu ümberpaigutamisega majanduses, hõlmavad kaubaturgude liberaliseerimist, kaubandust ja välismaiseid otseinvesteeringuid tõkestavate tegurite kõrvaldamist ning kõrgete tööjõumaksud alandamist.
- Paljud sotsiaalse kaitse programmid näivad olevat leevendanud riskirühmades töökohtade ja sissetulekute kaotust hiljutiste šokkide tulemusena, ent kuna nende programmide elluviimisel võivad olla negatiivsed tagajärjed töökohtadele ja sissetulekutele, eeldab nende kavandamine põhjalikku kaalumist. Eeltoodu kehtib eriti suurte töötushüvitiste, kõrge miinimumpalga ja töökohtade range kaitse kohta.
- Riigid võib liigitada nelja rühma sõltuvalt sellest, mil määral nende poliitika näeb ette sotsiaalse kaitse ja hõlbustab tööjõu ümberpaigutamist. Enamikus Mandri-Euroopa riikides jagatakse sissetulekute seotud riske peamiselt sotsiaalse kaitse programmide kaudu, samas kui OECD ingliskeelsetes ja Aasia liikmesriikides toetatakse ennekõike ümberpaigutamist hõlbustavatele institutsioonidele. Põhjamaades on enamasti kasutusel mõlemad institutsioonid, tärkava turumajandusega riikides aga mitte kumbki neist. Tulemuslikus poliitikas,

mis aitab saavutada nii riskide jagamise kui ka majanduskasvu eesmärki, on ümberpaigutamist hõlbustavad institutsioonid (need aitavad alati kaasa mõlema eesmärgi saavutamisele) ühendatud hästi kavandatud sotsiaalse kaitse süsteemiga (st süsteemiga, mis saavutab soovitud kindlustuseesmärgi minimaalsete kuludega).

© OECD

Käesolev kokkuvõte ei ole OECD ametlik tõlge.

Käesoleva kokkuvõtte kasutamine on lubatud OECD autoriõiguse ja originaalse väljaande pealkirja mainimisel.

Erinevates keeltes kokkuvõtted on väljavõtted OECD esialgsest inglise- ja prantsuskeelsest väljaandest.

Need väljaanded on saadaval OECD internetipoest aadressil www.oecd.org/bookshop

Täiendavate andmete saamiseks pöörduge OECD Õiguste ja tõlgete üksuse poole avalike suhete direktoraadis aadressil rights@oecd.org või faksinumbril: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)
2 rue André-Pascal, 75116
Paris, France

õiguste ja tõlgete üksus: www.oecd.org/rights

Read the complete English version on OECD iLibrary !

OECD (2012), *Economic Policy Reforms 2012. Going for Growth*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/growth-2012-en